

Funkcja ekonomiczna rodziny

30 października 2014

Specyficzną cechą środowiska rodzinnego jest między innymi to, że jego funkcje stanowią organiczną całość, złożoną i jednolitą, których nie da się spełnić w życiu oddzielnie. Dlatego też jakiegokolwiek zaburzenia utrudniające realizację którejś z podstawowych funkcji powoduje krótszą lub dłuższą niezdolność rodziny do jej ogólnego funkcjonowania.

Rodzina jako podstawowa grupa społeczna wypełnia istotne funkcje w interesie społeczeństwa, zaspokajając zarazem potrzeby psychiczne, emocjonalne i społeczne swych członków. Wypełnia zatem dwa rodzaje zadań wobec poszczególnych jednostek wchodzących w skład rodziny i wobec społeczeństwa.

Istnienie każdej rodziny polega na wypełnianiu tych zadań czyli funkcji.

Funkcja ekonomiczna lub też zarobkowa rodziny pozwala na zaspokojenie potrzeb ogólnych i indywidualnych każdego członka. Wpływa ona na rozwój konsumpcji i tworzenie określonego stylu związanego z tym typem rodziny, stylem życia, sposobami gospodarowania, spędzania czasu wolnego oraz indywidualnymi upodobaniami członków rodziny.

Im lepsze warunki ekonomiczne, materialne posiada rodzina, tym większe może być zaspokajanie potrzeb i korzystanie z dobrodziejstw kultury, nauki, techniki... Do rozwoju tej funkcji przyczyniają się w czasach obecnych w większości rodzin oboje rodziców, czyli matka i ojciec pracujący zawodowo.

„W zakresie funkcji materialno-ekonomicznych coraz bardziej uwidacznia się partykularyzacja dochodów członków rodziny. Dotyczy to szczególnie rodzin pracowniczych. W bardzo wielu przypadkach zarabkują oboje małżonkowie; nierzadko też zwiększają dochody rodzinne dorastające dzieci. Do wspólnej kasy? rodziny trafia tylko część uzyskanych pieniędzy, reszta

pozostaje w gestii poszczególnych członków rodziny i może być przeznaczona na indywidualne cele."[\[1\]](#)

Funkcja ekonomiczna rodziny stanowi jeden z kluczowych elementów jej roli w społeczeństwie, a jednocześnie jest obszarem, który podlega ciągłym zmianom i ewolucji w odpowiedzi na zmieniające się warunki ekonomiczne, społeczne i kulturowe. W kontekście historycznym i współczesnym funkcja ta odgrywa istotną rolę w kształtowaniu zarówno jednostek, jak i całych społeczności, wpływając na ich dobrobyt, stabilność oraz przyszłe perspektywy rozwoju. Zrozumienie funkcji ekonomicznej rodziny wymaga analizy jej ewolucji na przestrzeni dziejów, zrozumienia jej współczesnych aspektów oraz prognoz dotyczących przyszłych kierunków jej rozwoju.

Historycznie rzecz ujmując, rodzina była podstawową jednostką ekonomiczną, której funkcja obejmowała zarówno produkcję, jak i konsumpcję dóbr. W społeczeństwach agrarnych, dominujących przez większą część historii ludzkości, rodzina była głównym producentem żywności oraz innych podstawowych dóbr, takich jak odzież czy narzędzia. Praca była wykonywana głównie w obrębie gospodarstwa domowego, a role członków rodziny były ściśle określone przez tradycje i potrzeby ekonomiczne. Mężczyźni zazwyczaj zajmowali się cięższymi pracami fizycznymi, związanymi z uprawą roli czy hodowlą zwierząt, podczas gdy kobiety zajmowały się prowadzeniem domu, wychowywaniem dzieci oraz produkcją żywności i ubrań. Dzieci natomiast od najmłodszych lat były angażowane w prace gospodarskie, ucząc się umiejętności niezbędnych do przetrwania i prowadzenia przyszłych gospodarstw. Rodzina była więc samowystarczalnym organizmem, który zapewniał przetrwanie swoich członków, a jej funkcja ekonomiczna była kluczowa dla jej istnienia i rozwoju.

Zmiany społeczne i ekonomiczne, które miały miejsce wraz z rewolucją przemysłową w XVIII i XIX wieku, w znacznym stopniu zmieniły funkcję ekonomiczną rodziny. Wraz z urbanizacją i rozwojem przemysłu, wiele rodzin przeniosło się z obszarów wiejskich do miast, co zmieniło charakter pracy oraz

organizację życia rodzinnego. Produkcja przeniosła się z gospodarstw domowych do fabryk i przedsiębiorstw, a członkowie rodziny, zwłaszcza mężczyźni, zaczęli pracować poza domem, często w długich godzinach i w trudnych warunkach. Kobiety, chociaż początkowo nadal pełniły tradycyjne role domowe, stopniowo również zaczęły wchodzić na rynek pracy, zwłaszcza w zawodach związanych z opieką, edukacją i usługami. Dzieci natomiast, dzięki wprowadzeniu obowiązkowej edukacji, spędzały więcej czasu w szkołach, a mniej w pracy. W rezultacie, funkcja ekonomiczna rodziny uległa zmianie – rodzina przestała być głównym producentem dóbr, a jej rola ekonomiczna skupiła się na zarabianiu środków finansowych, które były przeznaczone na zakup potrzebnych produktów i usług.

Współcześnie funkcja ekonomiczna rodziny jest złożona i wielowymiarowa, obejmująca zarówno aspekt produkcyjny, jak i konsumpcyjny, a także rolę rodziny w zakresie zarządzania zasobami i planowania przyszłości. Rodzina nadal odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu środków do życia swoim członkom, jednak sposób realizacji tej funkcji uległ dalszym przemianom. W większości współczesnych społeczeństw rozwiniętych, praca zawodowa jest głównym źródłem dochodu rodziny, a zarobki członków rodziny są przeznaczone na pokrycie bieżących potrzeb, takich jak mieszkanie, żywność, odzież, edukacja, opieka zdrowotna, a także na realizację aspiracji związanych z poprawą jakości życia, takich jak podróże, rozrywka czy inwestycje w rozwój osobisty.

Jednym z istotnych aspektów współczesnej funkcji ekonomicznej rodziny jest rola, jaką odgrywa w budowaniu kapitału ludzkiego. Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się umiejętności, wartości i postawy dzieci. Wychowanie i edukacja, na które rodzina przeznaczza zasoby finansowe i czasowe, mają kluczowe znaczenie dla przyszłych sukcesów dzieci na rynku pracy oraz ich zdolności do tworzenia wartości ekonomicznej. W tym kontekście funkcja ekonomiczna rodziny obejmuje nie tylko zarabianie i

wydawanie pieniędzy, ale także inwestowanie w edukację, zdrowie oraz rozwój osobisty jej członków.

Kolejnym ważnym elementem funkcji ekonomicznej rodziny jest jej rola w zarządzaniu zasobami finansowymi. Rodzina musi podejmować decyzje dotyczące budżetu domowego, oszczędzania, inwestowania oraz zabezpieczenia na przyszłość, takie jak ubezpieczenia, emerytury czy plany oszczędnościowe na edukację dzieci. W kontekście współczesnych wyzwań, takich jak niestabilność rynku pracy, rosnące koszty życia czy zmiany demograficzne, zarządzanie finansami rodziny staje się coraz bardziej skomplikowane i wymaga umiejętności planowania, elastyczności oraz zdolności do adaptacji.

Ważnym aspektem funkcji ekonomicznej rodziny jest również jej rola w społecznym podziale pracy. W wielu współczesnych rodzinach zarówno mężczyźni, jak i kobiety pełnią role zawodowe, co prowadzi do konieczności zrównoważenia obowiązków zawodowych z obowiązkami domowymi. W kontekście zmian społecznych i kulturowych, rola kobiet na rynku pracy ulegała znaczącym przemianom, co miało bezpośredni wpływ na strukturę i organizację rodziny. W wielu rodzinach dochodzi do renegocjacji tradycyjnych ról, a zadania związane z opieką nad dziećmi, prowadzeniem domu czy zarządzaniem budżetem są dzielone w sposób bardziej egalitarny. W związku z tym funkcja ekonomiczna rodziny nie jest już realizowana wyłącznie przez jednego członka rodziny, ale jest wspólnym wysiłkiem wszystkich jej członków, co wprowadza nowe dynamiki i wyzwania w zakresie zarządzania czasem, energią oraz zasobami.

Na funkcję ekonomiczną rodziny wpływają również zmiany demograficzne, takie jak starzenie się społeczeństwa, zmniejszająca się liczba urodzeń, czy rosnąca liczba rozwodów. Zmiany te mają bezpośredni wpływ na strukturę rodziny, a co za tym idzie, na jej funkcje ekonomiczne. Starzejące się społeczeństwo oznacza rosnącą liczbę rodzin, w których konieczne jest zapewnienie opieki nad starszymi członkami rodziny, co wiąże się z dodatkowymi kosztami oraz

koniecznością organizacji czasu pracy i opieki. Z kolei zmniejszająca się liczba urodzeń wpływa na wielkość rodzin oraz na ich zdolność do zapewnienia wsparcia ekonomicznego i emocjonalnego na przestrzeni życia.

Nie można również pominąć wpływu globalizacji i zmian technologicznych na funkcję ekonomiczną rodziny. Współczesne technologie, takie jak internet, telepraca czy platformy cyfrowe, zmieniają sposób, w jaki rodziny zarabiają pieniądze, zarządzają swoimi zasobami oraz organizują swoje życie codzienne. Wzrost znaczenia gospodarki cyfrowej oraz elastycznych form zatrudnienia stwarza nowe możliwości, ale także wprowadza nowe wyzwania związane z niestabilnością dochodów, brakiem tradycyjnych form zabezpieczenia socjalnego oraz koniecznością ciągłego doskonalenia umiejętności.

W kontekście przyszłości, funkcja ekonomiczna rodziny będzie nadal podlegać ewolucji w odpowiedzi na zmieniające się warunki społeczne, ekonomiczne i technologiczne. W obliczu wyzwań takich jak zmiany klimatyczne, globalne nierówności czy niestabilność ekonomiczna, rodziny będą musiały adaptować się do nowych realiów, co może oznaczać dalsze zmiany w zakresie organizacji pracy, zarządzania zasobami oraz podejmowania decyzji dotyczących przyszłości. Ważne będzie również zrozumienie roli, jaką rodziny będą odgrywać w procesach społecznych i ekonomicznych, zarówno na poziomie lokalnym, jak i globalnym, oraz jakie wsparcie będzie potrzebne, aby mogły one nadal pełnić swoją funkcję ekonomiczną w sposób skuteczny i zrównoważony.

Funkcja ekonomiczna rodziny jest złożona i wieloaspektowa, obejmująca zarówno historyczne, jak i współczesne konteksty oraz prognozy na przyszłość. Ewolucja tej funkcji od czasów agrarnych po współczesność odzwierciedla zmiany w społeczeństwie, gospodarce oraz kulturze, a także wpływa na sposób, w jaki rodziny zarządzają swoimi zasobami, organizują swoje życie codzienne oraz planują przyszłość. Zrozumienie tych procesów jest kluczowe dla analizowania roli rodziny w

społeczeństwie oraz dla tworzenia polityk, które wspierają jej stabilność, dobrobyt i zdolność do adaptacji w dynamicznie zmieniającym się świecie.

[i] T. Pilch, J. Lepalczyk, Pedagogika społeczna, Wydawnictwo Żak, Warszawa 1995, s. 147.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.